

ANUSHAVAN HAZARAPET ZAKARYAN

Anushavan Zakaryan was born on January 1, 1954, in the village of Paraka located in Ordubad region of the Nakhijevan Soviet Autonomous Republic. In 1961 he entered and in 1971

left Yerevan Secondary school №19 named after N. K. Krupskaya (now Nikol Aghbalyan). Subsequently, he studied at the Faculty of Philology of the Armenian State Pedagogical Institute after Kh. Abovyan. Before graduating from the Institute, he taught at the Nor Artagers village school in Hoktemberyan region.

In 1975-1976 he served in the army as an ordinary soldier in the Far East – in Obluchiye town of Khabarovsk region.

In 1977-1980 he worked as an editor at the printing house of the Academy of Sciences of Armenia. In 1980-1993 he was the Executive Secretary of the AS journal “Herald of Social Sciences”. In 1989-1990 he also held the position of the Executive Secretary of “Goyamart” weekly of “Armenia” non-governmental organization.

In October 1993, he left his job for the position of the Head of Publishing Department of the Secretariat of the Supreme Council of the Republic of Armenia. From October 1995, he has headed various structural subdivisions of the National Assembly staff; he was the Deputy Head of the Protocol-publishing Department, the Head of the Translation and Publishing Subdivision, the Head of the Office, the Deputy Head of the Secretariat. From February 1998 he was the Executive Director of the newly established “Official Bulletin” SCJSC of the RA Government staff. Since March 2000, he has been the Head of the NA Staff Publishing Department.

In 1999 he assumed the position of the Executive Secretary of the “Historical-Philological Journal”, since 2003 also as the Deputy Editor-in-Chief of the Journal. From June 2018 he is the Editor-in-Chief of the “Historical-Philological Journal”.

In 1985 he defended his dissertation titled “Russian Writers in Transcaucasia and Armenian Literary Life” for the degree of Candidate of Sciences and in 2005 he defended his dissertation titled “Russian Literati and Armenian Reality (the 10s of the 20th Century)” for Doctor of Sciences.

A. Zakaryan’s scientific studies are summarized in 19 monographs and collections, about 240 articles, publications, reviews. They include a wide range of Armenian-Russian literary and historical-cultural relations, the Armenian reality of the early twentieth century, the elucidation of less studied main issues of the Armenian Question and the Armenian Genocide.

In 1989-2003, 2009-2012 he worked as a lecturer at several universities (Vanadzor Pedagogical University after Hovh. Tumanyan, Zoo Veterinary-Animal-Breeding Institute, “Galik”, “Gladzor” institutes).

For many years, A. Zakaryan has been a member of the specialized council with a RA MES HQC 10.01.03 specialization of “Russian literature” (also a member of the specialized council with a 10.01.07 specialization of “Foreign literature”) adjacent to the NAS RA Institute of Literature after M. Abeghian and at real time acting under YSU. He has been for numerous times an

opponent of dissertations for the degrees of candidate or doctor of sciences as well as presented reports at international and republican conferences.

For his significant contribution to the NAS RA system, in 2013 he was awarded with a “Certificate of Merit” by the NAS RA President.

From 1986 he was firstly a member of the USSR Union of Journalists, subsequently the Union of Journalists of Armenia.

A. Zakaryan has a class rank of 1st Class Advisor to the State Service of the Republic of Armenia.

A. Zakaryan is married, he has two daughters, a son and five grandchildren.

**LIST OF
THE MONOGRAPHS, COLLECTIONS OF ARTICLES, ARTICLES, PUBLICATIONS
OF A. ZAKARYAN**

1) MONOGRAPHS

15. «Ռուս գրողները Անդրկովկասում և հայ գրական կյանքը (1914–1920)», Երևան, 1984, 256 էջ:
16. «Ռուս գրագետները և հայ իրականությունը (XX դ. 10-ական թթ.)», Երևան, 1994, 197 էջ (ռուսերեն):
17. «Ալեքսանդր Կոլեբյակինը և Հայաստանը», Երևան, 2003, 238 էջ (ռուսերեն):
18. «Հայ ժողովորդի ողբերգությունը ռուս գրական գործչների գնահատմամբ», Երևան, 2003, 286 էջ (ռուսերեն):
19. «Բորիս Լազարևսկին Հայաստանի և հայ կանանց մասին», Երևան, 2004, 112 էջ:
20. «Շիրվանզադեի իրապարակախոսական ժառանգությունից (1914–1919 թթ.)», Երևան, 2006, 233 էջ:
21. «Սերգեյ Գորոդեցկին Արևմտյան Հայաստանում և Անդրկովկասում», Երևան, 2010, 202 էջ:
22. «Սերգեյ Գորոդեցկու Թիֆլիսի «Բանաստեղծների համբարությունը» և «Ակմե» ժողովածուն», Երևան, 2011, 102 էջ (ռուսերեն):
23. «Իւա Էրենբուրգի թիֆլիսյան օրերը», Երևան, 2012, 52 էջ (հայերեն և ռուսերեն):
24. «Արևմտահայ իրականությունը ռուս իրապարակախոս Տ. Օլգենինի գնահատմամբ», Երևան, 2014, 112 էջ:
25. «Սերգեյ Գորոդեցկին Արևմտյան Հայաստանում և Անդրկովկասում (1916–1921 թթ.)», Երևան, 2015, 230 էջ (ռուսերեն):
26. «Հայաստանը Վ. Բյուլովի գրական-հասարակական գործունեության մեջ», Երևան, 2016, 168 էջ (ռուսերեն):
27. «Ռուս գրողները և Հովհաննես Թումանյանը», Երևան, 2019, 72 էջ:
28. «Ռուս կոմպոզիտոր Թոմաս Հարտմանը և Կոմիտասը», Երևան, 2019, 96 էջ:

2) COLLECTION OF ARTICLES

7. «Արտաշես Գեղամյան. Հոդվածներ, հարցագրույցներ, ելույթներ», Երևան, 2005, 730 էջ + 32 էջ լուսանկար, Երևան, Երկրորդ, լրացված հոդինակային հրատ., 2006, 1032 էջ + 56 էջ լուսանկար (հայերեն և ռուսերեն):
8. «Յայ ժողովրդի կորուստները Առաջին աշխարհամարտի տարիներին («Յամաշխարհային պատերազմից հայ ժողովրդի կրած վնասների քննիչ հանձնաժողովի» փաստաթղթերի և նյութերի ժողովածու),» Երևան, 2005, 235 էջ:
9. «Տիգրան Հովհաննիսյան. Տաճիկ կառավարությունը և իթթիհաթը մարդկության դատարանի առաջ», Երևան, 2007, 64 էջ:
10. «Պորուչիկ Ալեքսեյ Կոլմակով. Պատմական հայկական վաշտը», Երևան, 2009, 73 էջ (ռուսերեն):
11. «Էջեր Մանուկ Աբեղյանի պատմահրապարակախոսական ժառանգությունից», Երևան, 2013, 103 էջ:
12. «Յայաստանի առաջին Հանրապետության խորհրդարանը», Երևան, 2018, 144 էջ + 4 էջ ներդիր:

3) ARTICLES

1. «Սերգեյ Գորոդեցկին Երևանում (1919 թ. ապրիլ)». – ՀՍՍՀ ԳԱ «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», 1981, № 6, էջ 53–64:
2. «Սերգեյ Գորոդեցկու գործունեությունն Արևմտյան Յայաստանում». – ՀՍՍՀ ԳԱ «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», 1982, № 8, էջ 37–46:
3. «Միջազգային հայերենագիտական գիտաժողով». – ՀՍՍՀ ԳԱ «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», 1982, № 10, էջ 94–96:
4. «Ս. Գորոդեցկու հիմնած Թիֆլիսի «Բանաստեղծների համքարությունը» և նրա «Ակմե» ժողովածուն». – ՀՍՍՀ ԳԱ «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», 1982, № 12, էջ 44–56:
5. «Վալերի Բրյուսովը Անդրկովկասում և հայ գրական կյանքը». – «Պատմա-բանասիրական հանդես», 1983, № 2–3, էջ 74–88:
6. «Վասիլի Կամենսկին Անդրկովկասում և հայ գրական կյանքը». – ՀՍՍՀ ԳԱ «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», 1983, № 7, էջ 14–24:
7. «Նվիրումի էջեր». – «Սովետական գրականություն», 1983, № 10, էջ 136–138:
8. «Սերգեյ Գորոդեցկին Անդրկովկասում և հայ գրական կյանքը (1916–1921)». – ՀՍՍՀ ԳԱ «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», 1984, № 2, էջ 22–33:
9. «Թիֆլիս, 1919, «Կոմիտասի անվան ընկերություն». – «Սովետական արվեստ», 1984, № 2, էջ 59–61 (համահեղինակ՝ թ. Հովհաննիսյան):
10. «Իյա Երեմբուրգը Թիֆլիսում (1920 թ.)». – ՀՍՍՀ ԳԱ Մ. Աբեղյանի անվան գրակ. ինստ. «Երիտասարդ գիտաշխատողների և ասպիրանտների հանրապետական գիտական VII նստաշրջան», գեկուցումների դրույթներ. մայիսի 30 – հունիսի 1 1984 թ.», Երևան, 1984, էջ 15–16:
11. «Ա. Ի. Կուարինը Անդրկովկասում». – «Լիտերատուրնայա Արմենիա», 1984, № 7, էջ 110 –111 (ռուսերեն):
12. «Ռուս գրողները Անդրկովկասում և հայ գրական կյանքը (1914–1920)». – ՀՍՍՀ ԳԱ «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», 1984, № 8, էջ 25–35:

13. «Գիտական նստաշրջան՝ նվիրված Հայրենական մեծ պատերազմում սովետական ժողովողի տարած հաղբանակի 40-ամյակին». – ՀՍՍՀ ԳԱ «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», 1985, № 3, էջ 99–100:
14. «Հայ արվեստին նվիրված միջազգային չորրորդ գիտաժողովը». – ՀՍՍՀ ԳԱ «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», 1985, № 9, էջ 94–96:
15. «Հայ միջնադարյան գրականությանը նվիրված միջազգային գիտաժողով». – ՀՍՍՀ ԳԱ «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», 1986, № 9, էջ 88–91:
16. «Վալերի Բրյուսովը հայ պոեզիայի պրոպագանիստ». – «Լիտերատուրնայա Արմենիա», 1986, № 10, էջ 93–96 (ռուսերեն):
17. «Ռուս գրող Ս. Ուժֆալովիչը Բաքվի 1918 թ. սեպտեմբերյան դեպքերի մասին». – ՀՍՍՀ ԳԱ «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», 1988, № 2, էջ 48–51 (ռուսերեն):
18. «Մոռացված հուշակոթող». – «Գրական թերթ», 11. III. 1988:
19. «Համամիութենական գիտական նստաշրջան՝ նվիրված հայ-մերձբալթյան գրական կապերին». – ՀՍՍՀ ԳԱ «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», 1988, № 10, էջ 94–98:
20. «Համամիութենական գիտական նստաշրջան՝ նվիրված հայ-մերձբալթյան գրական կապերին». – «Լիտերատուրնայա Արմենիա», 1989, № 2, էջ 108–112 (ռուսերեն):
21. «Ռուս իրապարակախոս Տ. Օլգենինը Հայաստանի և Հայկական հարցի մասին». – «Պատմա-բանասիրական հանդես», 1989, № 4, էջ 66–84:
22. «Մունջ» ճշմարտություն».– «Գրական թերթ», 22. XII. 1989:
23. «Հայ իրականությունը և ռուս գրական գործիչները (XX դարի 10-ական թվականներ)». – «Պատմաբանասիրական հանդես», 1990, № 2, էջ 78–88 (ռուսերեն):
24. «Ակադեմիայի անդրանիկ պարբերականը 50 տարեկան է».– «Միտք», 20. XII. 1990:
25. «Հայկական հարց: Հանրագիտարան», Երևան, 1991 (ռուսերեն), Երևան, 1996 (հայերեն). – 9 հոդված՝ «Վ. Բրյուսով», «Յուլ. Վեսելովսկի», «Նախահեղափոխական ռուս գրականություն», «Ս. Գորոդեցկի», «Մ. Գորկի», «Տ. Օլգենին», «Ս. Ուժֆալովիչ», «Պ. Սիրիոլու», «Ա. Տիրկովա»:
26. «Տ. Օլգենին. «Ռուսաստանը պետք է ուղղի անցյալի իր սխալները». – «Ռեսպուբլիկա Արմենիա», 1. II. 1994 (ռուսերեն):
27. «Նրանք հոգեպես կարեկցել են Հայաստանին».– «Ռեսպուբլիկա Արմենիա», 23. IV. 1994 (ռուսերեն):
28. «Բորիս Լազարևսկին և Հայաստանը». – «Լիտերատուրնայա Արմենիա», 1995, № 7–9, էջ 157–159 (ռուսերեն):
29. «Մշակույթի երախտավորների մոռացված հուշակոթող».– «Հայք», 25. X. 1997:
30. «Նամսենի պատգամները». – «Հայք», 20. I. 1998:
31. «Վալերի Բրյուսովը և Հայաստանը (Վ. Բրյուսովի ծննդյան 125-ամյակի առթիվ)». – «Հայաստանի Հանրապետություն», 15. XII. 1998:
32. «Գիտաժողով՝ նվիրված զորավար Անդրանիկ Օզանյանին». – «Պատմա-բանասիրական հանդես», 2000, № 1, էջ 285–287:
33. «Հայագիտական հանդեսի հերթական համարը». – «Հայաստանի Հանրապետություն», 11.II.2000:
34. «Պատմա-բանասիրական հանդեսի» հերթական համարը». – «Հայաստանի Հանրապետություն», 16. VI. 2000:
35. «Պատմա-բանասիրական հանդեսի» հերթական համարը».– «Ազգ», 10. XI. 2000:
36. «60 տարվա պատմություն. Ազգային ակադեմիայի անդրանիկ պարբերականը». – «Հայաստանի Հանրապետություն», 11. XI. 2000:

37. «Ազգային մտքի լրաբերը». – «Գոլոս Արմենիի», 30. XI. 2000 (ռուսերեն):
38. «ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիայի տարեկան ընդհանուր ժողովը». – «Պատմա-բանասիրական հանդես», 2000, № 2, էջ 302–308:
39. «Ավետիք Իսահակյանի ծննդյան 125-ամյակին նվիրված հոբելյանական գիտական նստաշրջան».– «Պատմա-բանասիրական հանդես», 2000, № 3, էջ 292–294:
40. «Ակադեմիկոս Գևորգ Զահորկյանի 80-ամյակին նվիրված հայերենագիտական միջազգային գիտաժողով».– «Պատմա-բանասիրական հանդես», 2000, № 3, էջ 294–296:
41. «ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիայի տարեկան ընդհանուր ժողովը». – «Պատմա-բանասիրական հանդես», 2001, № 1, էջ 293–299:
42. «Բանաստեղծ-գեներալ Ալեքսանդր Կուլեբյակինը և Յայաստանը». – «Պատմա-բանասիրական հանդես», 2001, № 2, էջ 99–129 (ռուսերեն):
43. «Մի դրվագ ազգանվեր գործունեությունից». – «Յայաստանի Յանրապետություն», 15. XII. 2001:
44. «Մի դրվագ Յովիաննես Թումանյանի ազգանվեր գործունեությունից». – «Գարդմանի կանչ», հունվար–փետրվար, 2002:
45. «Լիսիցյանների ընտանիքը».– «Յայաստանի Յանրապետություն», 19. III. 2002:
46. «Գեներալ Ալեքսանդր Կուլեբյակինի մասնակցությունը համաշխարհային պատերազմում հայ ժողովորդի կրած վճասների քննիչ հանձնաժողովի աշխատանքներին». – «Յայկական բանակ», 2002, № 1–2, էջ 155–161:
47. «Ալեքսանդր Կուլեբյակինը և Յովիաննես Թումանյանը». – ՀՀ ԳԱԱ «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», 2002, № 1, էջ 157–164 (ռուսերեն):
48. «Յայաստանը Վալերի Բոյուսովի գրական-հասարակական գործունեության մեջ». – ՀՀ ԳԱԱ «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», 2002, № 2, էջ 125–134 (ռուսերեն):
49. «Յայաստանը Բորիս Լազարևսկու ստեղծագործության և հասարակական գործունեության մեջ». – «Պատմա-բանասիրական հանդես», 2002, № 3, էջ 103–108:
50. «Գիտաժողով՝ նվիրված մարշալ Յովիաննես Բաղրամյանի ծննդյան 105-ամյակին». – «Պատմա-բանասիրական հանդես», 2002, № 3, էջ 310–313:
51. «Ռուս գրական գործիչները Յայկական հարցի և Յայոց ցեղասպանության մասին (XX դարի 10-ական թվականներ)». – «Բանբեր Երևանի համալսարանի», 2003, № 1, էջ 63–73 (ռուսերեն):
52. Ռուս գինվորականները և սիրիոյան հայկական վաշտը». – «Յայկական բանակ», 2003, № 1, էջ 80–85:
53. «Յայաստանը և Յայկական հարցը Սերգեյ Գորոդեցկու հրապարակախոսության մեջ». – «Պատմա-բանասիրական հանդես», 2003, № 1, էջ 89–106 (ռուսերեն):
54. «Յայ ժողովրդի վիճակի արտացոլումը Ալ. Շիրվանզադեի հոդվածներում (1914–1919 թթ.)». – «Պատմա-բանասիրական հանդես», 2003, № 2, էջ 102–119:
55. «Վ. Բոյուսովի «Յայաստանի պոեզիա» ժողովածուն. քննական դիտարկումներ». – «Պատմա-բանասիրական հանդես», 2004, № 1, էջ 81–109:
56. «Յայաստանի աղջկներն ու կանայք Բորիս Լազարևսկու ակնարկաշարում». – ՀՀ ԳԱԱ «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», 2004, № 2, էջ 107–115:
57. «Գրական նոր հոսանքներն Անդրկովկասում (XX դարի 10-ական թվականների մանուլի տվյալներով)». – «Պատմա-բանասիրական հանդես», 2004, № 3, էջ 21–51 (ռուսերեն):
58. «Նոր սերնդի հայ բանաստեղծները և ռուս գրողները (XX դարի 10-ական թվականներ)». – «Պատմա-բանասիրական հանդես», 2005, № 3, էջ 49–64 (ռուսերեն):

59. «Ակադեմիայի հասարակագիտական անդրանիկ ամսագիրը». – «Պատմա-քանասիրական հանդես», 2005, № 3, էջ 297–299:
60. «Կազմողի կողմից». – Ա. Գեղամյան. Յոդվածներ, հարցազրույցներ, ելույթներ, Երևան, 2005, էջ 5–6, Երևան, Երկրորդ, լրացված հեղինակային հրատ., 2006, էջ 5–6 (հայերեն և ռուսերեն):
61. «Սերգեյ Գորոդեցկու գրականագիտական հայացքները». – ՀՀ ԳԱԱ «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», 2006, № 1, էջ 98–105 (ռուսերեն):
62. «Պատմա-քանասիրական հանդեսը» 50 տարեկան է». – «Ուոմանո-գերմանական բանասիրության պրոբլեմները. օտար լեզուների դասավանդման տեսություն և մեթոդիկա: Միջազգային գիտամեթոդական II կոնֆերանսի ծրագիր: Զեկուցումների թեգիսներ, 17,18 ապրիլի: Ռուս-հայկական (Սլավոնական) պետական համալսարան», Երևան, 2008, էջ 15–16:
63. «Հայագիտության ամենահեղինակավոր պարբերականը. «Պատմա-քանասիրական հանդեսի 50 - ամյակի առթիվ». – «Ազգ», 19. 04. 2008 (ներդիր՝ էջ Ե):
64. «Երկու խոսք». – Ա. Գեղամյան. Յոդվածներ, ելույթներ, հարցազրույցներ, Երևան, 2008, էջ 3–4:
65. «Հայագիտության կես դարը: Լրանում է ակադեմիական «Պատմա-քանասիրական հանդեսի» 50 տարին». – «Գոլոս Արմենիի», 22. 05. 2008 (ռուսերեն):
66. «Պատմա-քանասիրական հանդեսի» 50-ամյակը. – ՀՀ ԳԱԱ «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», 2008, № 1, էջ 140–145:
67. «Գիտմականը և քաղաքացին (ակադեմիկոս Վարդգես Միքայելյանի ծննդյան 85-ամյակի առթիվ). – ՀՀ ԳԱԱ «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», 2009, № 3, էջ 306–311:
68. «Երկու խոսք». – Ա. Գեղամյան. Հայացք ապագային, Երևան, 2009, էջ 5–7 (հայերեն և ռուսերեն):
69. «Ակադեմիկոս Վարդգես Միքայելյան (ծննդյան 85-ամյակի առթիվ)». – «Պատմաբանասիրական հանդես», 2010, № 1, էջ 282–287:
70. «Վաճառ Սերգեյ Գորոդեցկու կյանքում և ստեղծագործության մեջ». – «Պատմաբանասիրական հանդես», 2010, № 3, էջ 34–46 (ռուսերեն):
71. «Թիֆլիսի «Բանաստեղծների համբարության» գործունեությունը». – «Պատմաբանասիրական հանդես», 2011, № 2, էջ 113–130 (ռուսերեն):
72. «Հանրապետական գիտաժողով՝ նվիրված 1921 թ. Մոսկվայի և Կարսի պայմանագրերի 90-ամյակին». – «Պատմաբանասիրական հանդես», 2011, № 3, էջ 270–75 (համահեղինակ՝ Համլետ Հարությունյան):
73. «Անվանի հայագետն ու վաստակաշատ մանկավարժը (ՀՀ ԳԱԱ թղթակից անդամ Անդրեան Դոլուխանի ծննդյան 70 և գիտամանկավարժական գործունեության 45-ամյակի առթիվ)». – «Գիտություն», փետրվար, № 2, 2012:
74. «Կազմողի կողմից». – Ա. Գեղամյան. Եվրասիական միությունը մեր ապագան է, Երևան, 2012, էջ 9–14 (ռուսերեն և հայերեն):
75. «Հանրածանաչ հայագետ-մանկավարժը (ՀՀ ԳԱԱ թղթակից անդամ Անդրեան Դոլուխանի ծննդյան 70-ամյակի առթիվ)». – ՀՀ ԳԱԱ «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», 2012, № 1, էջ 358–363:
76. «Արտաշես Գեղամյանի «Եվրասիական միությունը անկախ Հայաստանի ապագայի ուղին է» գրքի մասին». – Ա. Գեղամյան. Եվրասիական միությունը անկախ Հայաստանի ապագայի ուղին է, Երևան, 2012, էջ 13–18, Երևան, Երկրորդ, լրացված հեղինակային հրատ., 2013, էջ 13–20 (հայերեն և ռուսերեն):
77. «Վաստակաշատ գրականագետը (Ալմաստ Զաքարյանի ծննդյան 90-ամյակի առթիվ)». – «Պատմաբանասիրական հանդես», 2013, № 1, էջ 234–237:

78. «Մանուկ Աբեղյանը՝ Հայաստանի գիտությունների ակադեմիայի հիմնադիր անդամ».— «Գիտություն», հունիս, № 6, 2013:
79. «Վանը և Սերգեյ Գորոդեցկին».— «Հայաստանի մայրաքաղաքները» Գիրք I. Վան: Վան քաղաքի առաջին հիշատակության 2865-ամյակին նվիրված միջազգային գիտաժողովի (7 – 9 հոկտեմբերի 2010 թ.) նյութերի ժողովածու», Երևան, 2013, էջ 208 – 215:
80. «Հայացք Հայաստանի գիտությունների ակադեմիայի հիմնադիր անդամ Մանուկ Աբեղյանի գործունեությանը».— ՀՀ ԳԱԱ «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», 2013, № 2, էջ 43–50:
81. «Հայ կանայք Բորիս Լազարևսկու բնութագրմանը».— «Պատմամշակութային ժառանգությունը և արդիականությունը» միջազգային գիտաժողով: Զեկուցումների դրույթներ, 4–6 հոկտեմբերի, 2013, Գյումրի, էջ 183–184:
82. «Ռուս գրական գործիչները Հայկական հարցի և Հայոց ցեղասպանության մասին (XX դարի 10-ական թվականներ)».— Հայագիտական միջազգային երկրորդ համաժողով. «Հայագիտությունը և արդի ժամանակաշրջանի մարտահրավերները, 17–19 հոկտեմբերի, 2013 թ., Զեկուցումների դրույթներ», Երևան, 2013, էջ 272–273:
83. «Հայ ժողովրդի սրտակից ու ազնիվ բարեկամը (Վ. Բրյուսովի ծննդյան 140-ամյակի առթիվ)».— «Գիտություն», փետրվար, № 2, 2014:
84. «Ընթերցողին».— Ա. Գեղամյան. Հայաստանը Մաքսային միությունում՝ անշրջելի փոփոխությունների սկիզբ Անդրկովկասում, Երևան, 2014, էջ 13–18 (հայերեն և ռուսերեն):
85. «Յուրի Վեսելովսկին և Հայոց եղեռնը».— «Գիտություն», ապրիլ, № 4, 2014:
86. «Վ. Դ. Պլետնյովը Հայկական հարցի մասին (Առաջին համաշխարհային պատերազմի նախօրյակին)».— «Պատմաբանասիրական հանդես», 2014, № 1, էջ 22–28 (ռուսերեն):
87. «Ալմաստ Գրիգորի Զաքարյան (1923–2013)».— «Հայկազյան հայագիտական հանդես», Բեյրութ, 2014, էջ 611–614:
88. «Համաշխարհային պատերազմում հայ ժողովրդի կրած վճասների քննիչ հանձնաժողովի» գործունեությունը».— «Գիտություն», հուլիս–օգոստոս, № 7–8, 2014:
89. «Ալբերտ Արմենակի Խառատյան (ծննդյան 75-ամյակի առթիվ)».— «Պատմաբանասիրական հանդես», 2014, № 2, էջ 224–229:
90. «Կազմողի կողմից».— Ա. Գեղամյան. Հայաստանի և Ռուսաստանի ժողովուրդների ճակատագիրը նույն է. հաղթել սանձելով պատերազմը, Երևան, 2014, էջ 15–20 (հայերեն և ռուսերեն):
91. «Վաստակաշատ պատմաբանը (Ալբերտ Արմենակի Խառատյանի ծննդյան 75-ամյակի առթիվ)».— «Գիտություն», սեպտեմբեր, № 9, 2014:
92. «Երկու խոսք».— Ասատուր Փաշայան. Ֆրանց Վերֆելի «Մուսա լեռան քառասուն օրը», Երևան, 2014, էջ 7–10:
93. «Ռուս գրական գործիչները Հայկական հարցի և հայերի ցեղասպանության մասին (XX դարի 10-ական թվականներ)».— «Հայագիտությունը և արդի ժամանակաշրջանի մարտահրավերները»: Հայագիտական միջազգային երկրորդ համաժողովի զեկուցումների ժողովածու, 17–19 հոկտեմբերի, 2013 թ., Երևան, 2014, էջ 444–447 (ռուսերեն):
94. «Բաքվի 1918 թ. ողբերգական դեպքերի ականատես ռուս գրողի վկայությունը».— «Առաջին աշխարհանարտը և հայ ժողովուրդը (պատմություն և արդիական խնդիրներ)»: Միջազգային գիտաժողովի (1–2 հոկտեմբերի, 2014 թ.) զեկուցումների ժողովածու, Երևան, 2015, էջ 118–126 (ռուսերեն):

95. «Անհատը գիտության մեջ» (ակադեմիկոս Վարդգես Միքայելյանի ծննդյան 90-ամյակի առթիվ)». – «Պատմաբանասիրական հանդես», 2015 թ., № 1, էջ 307–310:Տես նաև «Գիտություն», մարտ, № 3, 2015:
96. «Ընթերցողին». – Ա. Գեղամյան. Ռուսաստանի դեմոնացումը ոչ մի լավ բանի չի հանգեցնի, Երևան, 2015, էջ 3–5:
97. «Հայրենական մեծ պատերազմին հայ ժողովրդի մասնակցության պատմության տարեգիրը (Կ. Ա. Շարությունյանի 75-ամյակի առթիվ)». – «Պատմաբանասիրական հանդես», 2015, № 2, էջ 281–286:
98. «Լրաբերը» 75 տարեկան է». – «Գիտություն», նոյեմբեր, № 11, 2015:
99. «Հայոց Մեծ Եղեռնի արտացոլումը ռուս գրական գործիչների ստեղծագործություններում». – «Պատմաբանասիրական հանդես», 2015, № 3, էջ 3–21:
100. «75-ամյա «Լրաբերը»». – «Պատմաբանասիրական հանդես», 2015, № 3, էջ 314–316:
101. «Հայրենական հնագույն հայագիտական հանդեսը». – ՀՀ ԳԱԱ «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», 2015, № 3, էջ 8–9:
102. «Դովի. Թումանյանի գլխավորած քննիչ հանձնաժողովի գործունեության շուրջ».– «Թումանյան – 145»: Միջբուհական գիտաժողով՝ նվիրված Հովհաննես Թումանյանի ծննդյան 145-ամյակին (6–7 մայիսի, 2014 թ.): Զեկուցումների ժողովածու, Երևան, 2016, էջ 20–24:
103. «Արտաշես Գեղամյանի նախազգուշացումներն իրականացան». – «Իրավունք», 8. IV. 2016:
104. «Խմբագրի կողմից». – Արտաշես Գեղամյան. Ղարաբաղյան ճակատում անփոփոխ է, Երևան, 2016, էջ 3–6 (հայերեն), 32–35 (ռուսերեն), 59–61 (անգլերեն):
105. «Պատմաբանը, գիտության կազմակերպիչը, քաղաքացին (ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս Աշոտ Աղասու Մելքոնյանի ծննդյան 55-ամյակի առթիվ)». – «Պատմաբանասիրական հանդես», 2016, № 1, էջ 253–259:
106. Վ. Բրյուսովի «Հայաստանի պոեզիան» ժողովածուն (տպագրության 100-ամյակի առթիվ)». – «Գիտություն», հուլիս-օգոստոս, № 7–8, 2016:
107. «Վ. Բրյուսովի դասախոսությունները հայ պոեզիայի մասին (Վ. Բրյուսովի «Հայաստանի պոեզիան» ժողովածուի տպագրության 100-ամյակի առթիվ)». – «Պատմաբանասիրական հանդես», 2016, № 2, էջ 47–73 (ռուսերեն):
108. «Խմբագրի կողմից». – Արտաշես Գեղամյան. Կրակում են Հայաստանի վրա՝ նշանակետ ուժենալով ամբողջ աշխարհը, Երևան, 2016, էջ 5 (հայերեն, ռուսերեն):
109. «Հայաստանի ավանդը մարդկության գանձարանին. Վ. Բրյուսովը «Հայաստանի պոեզիան» ժողովածուում այսպես է արժենորել հայ գրականությունը».– «Հայաստանի Հանրապետություն», 01. IX. 2016:
110. «Վ. Բրյուսովի «Հայաստանի պոեզիան» (տպագրության 100-ամյակի առթիվ)». – «Բանբեր հայագիտության», 2016, № 2, էջ 191–211 (ռուսերեն):
111. «Սերգեյ Գրոդեցկին Արևմտյան Հայաստանում և Անդրկովկասում». – «Վոպրոսի լիտերատուրի», Մոսկվա, հուլիս-օգոստոս, 2016, էջ 373–377 (ռուսերեն):
112. «Վ. Բրյուսով. «Հայաստանի ավանդը մարդկության գանձարանում» («Հայաստանի պոեզիան» ժողովածուի տպագրության 100-ամյակի առթիվ)». – ՀՀ ԳԱԱ «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», 2016, № 3, էջ 294–299:
113. «Վաստակաշատ հայագետն ու մանկավարժը (ՀՀ ԳԱԱ թղթակից անդամ Աելիտա Դոլուխանյանի ծննդյան 75-ամյակի առթիվ)». – «Գիտություն», մարտ, № 3, 2017:

114. «ճանաչված պատմաբանը (Արարատ Միհթարի Յակոբյանի ծննդյան 70-ամյակի առթիվ)». – «Գիտություն», ապրիլ, № 4, 2017:
115. «ճանաչված պատմաբանը (Արարատ Միհթարի Յակոբյանի ծննդյան 70-ամյակի առթիվ)». – «Պատմաբանասիրական հանդես», 2017, № 1, էջ 259262:
116. «Ֆելիքս Մովսիսյան (ծննդյան 65-ամյակի առթիվ)». – «Պատմաբանասիրական հանդես», 2017, № 2, էջ 272–276 (համահեղինակ՝ Յ. Յարությունյան):
117. «Յայաստանը Թեոդոր Ռուզվելտի քաղաքական հայացքներում». – «Պատմաբանասիրական հանդես», 2017, № 2, էջ 32–45 (ռուսերեն, համահեղինակ՝ Գ. Մախմուրյան):
118. «Անխոնջ գրիչ (գրականագետ Ռոբերտ Բաղդասարյանի ծննդյան 70-ամյակի առթիվ)». – «Գոլոս Արմենիի», 19. IX. 2017 (ռուսերեն):
119. «Վ. Բրյուսովի դասախոսությունները հայ պոեզիայի մասին». – «Բրյուսովյան ընթերցումներ. 2016 թ. հոդվածների ժողովածու», Երևան, 2017, էջ 57–62 (ռուսերեն):
120. «Անդրկովկասյան մամուլը Ա. Կուտրինի դասախոսությունների մասին (Թիֆլիս, Բաքու, 1916 թ.)». – «Պատմաբանասիրական հանդես», 2017, № 3, էջ 104–110 (ռուսերեն):
121. «Ռոբերտ Բաղդասարյան» (ծննդյան 70-ամյակի առթիվ). – «Պատմաբանասիրական հանդես», 2017, № 3, էջ 269–271 (ռուսերեն):
122. «Զապել Եսայան (ծննդյան 140-ամյակի առթիվ)». – «Գիտություն», փետրվար, № 3, 2018:
123. «Սերգեյ Գորոդեցկու Երևանյան տպավորությունները (1919 թ. ապրիլի վերջ – մայիսի սկիզբ)». – «Գիտություն», մայիս, № 5, 2018:
124. «Զապել Եսայան. ազգային-հասարակական գործիչը (ծննդյան 140-ամյակի առթիվ)». – «Պատմաբանասիրական հանդես», 2018, № 1, էջ 102–123:
125. «Ռուս գրողները և Յովհաննես Թումանյանը (1914–1920 թթ.)». – «Պատմաբանասիրական հանդես», 2018, № 2, էջ 71–92:
126. «Յամլետ Մալխասի Յարությունյան (ծննդյան 70 և գիտամանկավարժական գործունեության 40-ամյակի առթիվ)». – «Պատմաբանասիրական հանդես», 2018, № 2, էջ 280–285 (համահեղինակ՝ Յ. Սութիասյան):
127. «Վ. Բրյուսովի «Յայ ժողովորի պատմական ճակատագրի տարեգրությունը» (տպագրության 100-ամյակի առթիվ)». – «Պատմաբանասիրական հանդես», 2018, № 3, էջ 160–170 (ռուսերեն):
128. «Վ. Բրյուսովի «Յայ ժողովորի պատմական ճակատագրի տարեգրությունը» գրքի մասին (տպագրության 100-ամյակի առթիվ)». – «Բրյուսովյան ընթերցումներ, 2018 թ. հոդվածների ժողովածու», Երևան, 2018, էջ 9–19 (ռուսերեն):
129. «Բանաստեղծ-գեներալ Ալեքսանդր Կուլեբյակինը և Յովհաննես Թումանյանը». – «Գիտություն», ապրիլ, № 4, 2019:
130. «Կ. Բալմոնտ. «Քեզ երկար կյանք, լույս Թումանյան». – «Գիտություն», մայիս, № 5, 2019:
131. «Ս. Գորոդեցկի. «Զեր անունը գաղափար է ...». – «Գիտություն», հունիս, № 6, 2019:
132. «Генерал-поэт Александр Кулебякин и Ованес Туманян». – Национальная классика в мировом художественном контексте. 150 лет со дня рождения Комитаса и Ованеса Туманяна. Международная научная конференция, 20-22 сентября 2019. Тезисы. – Москва, 2019, с. 33-34.

4) PUBLICATIONS

1. «Պողոս Մակինցյանի նամակները Արշակ Չոպանյանին». – ՀՍՍՀ ԳԱ «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», 1981, № 3, էջ 93–96:
2. «Անտիպ Նամակներ Գարեգին Շովանյանի արխիվից». – ՀՍՍՀ ԳԱ «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», 1983, № 10, էջ 82–94:
3. «Ստեփան Մալխասյանցի նամակները Գալուստ Տեր-Մկրտչյանին». – «Պատմա-բանասիրական հանդես», 1984, № 2, էջ 185–204:
4. «Նորահայտ նամակներ Գարեգին Շովանյանի արխիվից». – «Բանբեր Յայաստանի արխիվների», 1984, № 2, էջ 104–109:
5. «Սենեքերիմ Տեր-Յակոբյանին ուղղված նամակներ». – ՀՍՍՀ ԳԱ «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», 1985, № 1, էջ 82–91:
6. «Գարեգին Շովանյանի և Տիրայր Տեր-Շովիաննիսյանի նամակագրությունից». – ՀՍՍՀ ԳԱ «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», 1985, № 5, էջ 79–90:
7. «Ստեփան Մալխասյանցի նամակները Կյուրեղ Սրապյանին». – «Պատմա-բանասիրական հանդես», 1986, № 1, էջ 190–200:
8. «Անդրկովկասում Վ. Բրյուսովի կարդացած դասախոսությունների ծրագրերը». – ՀՍՍՀ ԳԱ «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», 1986, № 3, էջ 79–82 (ռուսերեն):
9. «Ինաննա Բրյուսովայի նամակները Տիգրան Շովիաննիսյանին». – «Բանբեր Յայաստանի արխիվների», 1986, № 1, էջ 97–99 (ռուսերեն):
10. «Կարեն Միքայելյանի նորահայտ նամակներից». – «Բանբեր Յայաստանի արխիվների», 1987, № 3, էջ 41–46:
11. «Ղարաբաղի մասին Ս. Գորոդեցկու գրած քիչ հայտնի հոդվածը». – ՀՍՍՀ ԳԱ «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», 1988, № 5, էջ 73–75 (ռուսերեն, համահեղինակ՝ Ա. Խառատյան):
12. «Ղարաբաղի մասին Ս. Գորոդեցկու սակավ հայտնի հոդվածը». – «Երեկոյան Երևան», 27. VIII. 1988, «Սովետական Ղարաբաղ», 6. X. 1988, «Կոմունիզմի ուղիով» (Եջմիածին), IX. 1988 (համահեղինակ՝ Ա. Խառատյան), «Յասկ», 5. XII. 1997:
13. «Պորուչիկ Կոլմակովը Անդրանիկի 1918 թ. գործությունների մասին». – ՀՍՍՀ ԳԱ «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», 1988, № 8, էջ 62–84 (ռուսերեն, համահեղինակ՝ Վ. Ա. Միքայելյան):
14. «Երվանդ Օտյանը Գրիգոր Զոհրապի զոհվելու մասին». – ՀՍՍՀ ԳԱ «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», 1989, № 2, էջ 79–82 (ռուսերեն):
15. «Երենբուրգի հոդվածները ռուս բանաստեղծների մասին». – «Լիտերատուրնայա Արմենիա», 1989, № 8, էջ 99–101 (ռուսերեն):
16. «Բարվի «Ի ձօ ձ անձն յ» թերթը Նուխու, Արեշի և Գյոկչայի հայության 1918 թ. կոտորածների մասին». – ՀՍՍՀ ԳԱ «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», 1989, № 9, էջ 81–87 (ռուսերեն, համահեղինակ՝ Ա. Շահնազարյան):
17. «Սերգեյ Ռաֆալովիչը Յայաստանի և հայերի մասին». – ՀԽՍՀ ԳԱ «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», 1990, № 2, էջ 88–94 (ռուսերեն):
18. «Սերգեյ Գորոդեցկի. «Վերակենդանացող քաղաք». – «Կոմունիստ», 27. V. 1990 (ռուսերեն):
19. «Ընդդեմ լենինյան դեկրետի». – «Գրական թերթ», 17. VIII. 1990:
20. «Յայաստանը և հայերը Ս. Գորոդեցկու հոդվածներում». – ՀԽՍՀ ԳԱ «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», 1990, № 8, էջ 80–93 (ռուսերեն):

21. Ավետիս Ահարոնյան. «Ինչո՞ւ ...». – «Գրական թերթ», 21. IX. 1990 (համահեղինակ՝ Ա. Խառատյան):
22. «Ա. Ի. Գուշկով. «Ես հավատում եմ, Յայաստանի ուժերը չեն սպառվել ...». – «Գոյամարտ», 5. XI. 1990 (ռուսերեն):
23. «Ա. Տոլստոյա. «Դայ փախստականները». – «Գոյամարտ», հունվար, 1991 (ռուսերեն):
24. «Պ. Սիրիոս. «Pro Armenia». – «Գոյամարտ», փետրվար, 1991 (ռուսերեն):
25. «Կ. Բալմոնտը և Մ. Բաբայանը». – ՀԽՍՀ ԳԱ «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», 1991, № 1, էջ 161–168 (ռուսերեն):
26. «Պատմում է գրության քույրը («Դայ փախստականներ»). Խոդված Ալեքսանդրա Տոլստոյայի». – «Երկիր», 30. III. 1999:
27. «Արևատահայության կյանքի պատկերը Տ. Օլգենինի հոդվածներում». – «Պատմա-բանասիրական հանդես», 2000, № 1, էջ 199–206:
28. «Անդրանիկի գործունեությունը նրա ռուս գինակցի լուսաբանմաբ». – «Գոլոս Արմենիի», 19. II. 2000 (ռուսերեն, համահեղինակ՝ Վ. Միքայելյան):
29. «Երվանդ Օտյանը Գրիգոր Զոհրապի գոհվելու մասին». – «Գոլոս Արմենիի», 20. IV. 2000 (ռուսերեն):
30. «1915 թվականին չէ, որ սկսվել է ցեղասպանությունը (Ա. Ի. Գուշկովի հուշերը)». – «Գոլոս Արմենիի», 17. IV. 2001 (ռուսերեն):
31. «Պաշարման երեսուն օրերը (Վանի հերոսամարտի մասին)». – «Գոլոս Արմենիի», 5. V. 2001 (ռուսերեն):
32. «Ռուս բանաստեղծը. առաքելություն և պրոֆեսիա. «Վերակենդանացող քաղաք». – «Գոլոս Արմենիի», 29. V. 2001 (ռուսերեն):
33. «Լևոն Լիսիցյանը Մայիսան եղբայրների գիտատնտեսական արշավախմբի մասին». – «Պատմա-բանասիրական հանդես», 2001, № 3, էջ 277–285:
34. «Երվանդ Օտյան. «Զօհրապ եւ Վարդգես». – «Դայաստանի Յանրապետություն», 13. II. 2002:
35. «Դայաստանի Թումանյանի անտիպ նամակներից». – «Դայաստանի Յանրապետություն», 28. III. 2002:
36. «Շիրվանզարեկի հրապարակախոսական ժառանգությունից». – «Դայաստանի Յանրապետություն», 11. IV. 2002:
37. «Պոետ-գեներալ Ալ. Կուլեբյակինի նամակները Յ. Թումանյանին». – «Բանբեր Դայաստանի արխիվ-ների», 2002, № 1, էջ 78–81 (ռուսերեն):
38. «Նորահայտ փաստաթղթեր Դովի. Թումանյանի գլխավորած «Դամաշխարհային պատերազմուն հայ ժողովրդի կրած վճասների քննիչ հանձնաժողովի» գործունեության մասին». – «Պատմա-բանասիրական հանդես», 2002, № 2, էջ 271–304:
39. «Փաստաթուղթ օսմանյան խորհրդարանի անդամներ Գ. Զոհրապի և Վ. Սերինգուլյանի եղերական սպանության մասին». – «Բանբեր Դայաստանի արխիվների», 2003, № 1, էջ 26–31:
40. «Պատմական քիչ հայտնի փաստաթուղթ (1914 թ. Վրաց-բուրքական պայմանագիրը)». – «Պատմա-բանասիրական հանդես», 2005, № 3, էջ 254–257 (ռուսերեն):
41. «Գարեգին Նժդեհի ուշագրավ կոչ-դիմումը». – «Պատմա-բանասիրական հանդես», 2006, № 1, էջ 307–308:
42. «Բորիս Լազարևսկի. Օտար երկրի մեջ». – «Գրական թերթ», 13. X. 2006:
43. «Դետաքրքիր փաստաթուղթ Վրաց-հայկական հարաբերությունների մասին». – «Պատմա-բանասիրական հանդես», 2006, № 2, էջ 305–307 (ռուսերեն):

44. «Տիգրան Հովհաննիսյանը Հայոց ցեղասպանությունը ժխտող թուրք կեղծարարների դեմ». – «Պատմա-բանասիրական հանդես», 2006, № 3, էջ 250–275:
45. «Հուշեր Դավիթ Աճանունի մասին (ծննդյան 130-ամյակի առթիվ)». – «Պատմաբանասիրական հանդես», 2010, № 1, էջ 245–252:
46. «Լեոյի հոդվածաշարը Հայոց ցեղասպանությունը ժխտելու թուրքերի փորձերի դեմ (ծննդյան 150-ամյակի առթիվ)». – «Պատմաբանասիրական հանդես», 2010, № 2, էջ 223–246:
47. Մանուկ Աբեղյան. «Մանուկ Հայաստանը».– «Գիտություն», մայիս, № 5, 2012:
48. «Մանուկ Աբեղյանի ուշագրավ հոդվածաշարը».– «Պատմաբանասիրական հանդես», 2012, № 2, էջ 240–245:
49. «Մ. Աբեղյանը հայ և վրաց ժողովուրդների համերաշխության հենքի մասին».– «Գիտություն», դեկտեմբեր, № 12, 2012:
50. «Մանուկ Աբեղյանը հայ-վրացական հարաբերությունների մասին».– «Պատմաբանասիրական հանդես», 2013, № 1, էջ 197–217:
51. «Մանուկ Աբեղյանի ելույթը Հայաստանի գիտությունների ակադեմիայի հիմնադրմանը նվիրված հանդիսավոր նիստում».– «Պատմաբանասիրական հանդես», 2013, № 2, էջ 3–12:
52. «Սերգեյ Գորոդեցկի. «Վերակենդանացող քաղաքը».– «Գիտություն», մայիս, № 5, 2014, «Ազգ», 23. V. 2014:
53. «Երազ» կոնցեպտը Ս. Գորոդեցկու իմաստավորմամբ».– «Մ. Լերմոնտովի ստեղծագործությունը. մշակույթների երկխոսություն: Միջազգային գիտագործնական կոնֆերանսի նյութեր (2014 թ. հունիսի 5)» Երևան, 2014, էջ 93–100 (ռուսերեն):
54. «Մ. Լերմոնտովի «Երազ» բանաստեղծության ստեղծման պատմության շուրջ».– «Վոպրոսի լիտերատուրի», Մոսկվա, 2014, № 6, էջ 318–324 (ռուսերեն): Տե՛ս նաև «Պատմաբանասիրական հանդես», 2014, № 2, էջ 187–192:
55. «Զոհրապի և Կարողեսի եղերական մահը: Երվանդ Օտյանի վկայություն-հուշագրությունը».– «Գիտություն», ապրիլ, № 4, 2015:
56. «Բորիս Լազարևսկու ուշագրավ պատմվածքը».– «Գիտություն», հոկտեմբեր № 10, 2015:
57. «Զապել Եսայան. ժողովուրդի մը հոգեվարքը (Աքսորեալ հայերը Միջագետքի մեջ)».– «Գիտություն», ապրիլ, № 4, 2017:
58. «Զապել Եսայանը Միջագետք աքսորված հայերի մասին».– «Պատմաբանասիրական հանդես», 2017, № 1, էջ 136–175, № 2, էջ 211–244, № 3, էջ 194–224:
59. «Սերգեյ Գորոդեցկու երևանյան տպավորությունները (1919 թ. ապրիլի վերջ–մայիսի սկիզբ)».– «Պատմաբանասիրական հանդես», 2018, № 1, էջ 56–67 (ռուսերեն):
60. «Թիֆլիսում կայացած Հովհաննես Թումանյանի 50-ամյակի տոնակատարությունների մասին».– «Պատմաբանասիրական հանդես», 2019, № 1, էջ 205–226 (ռուսերեն):
61. «Ս. Գորոդեցկին Ա. Ախմատովայի «Բելայա Стая» գրքի մասին».– ՀՀ ԳԱԱ «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», 2019, № 2, էջ (ռուսերեն):
62. «Թոմաս Հարտմանի հոդվածը Կոմիտաս Վարդապետի մասին».– «Պատմաբանասիրական հանդես», 2019, № 2, էջ 252–286 (ռուսերեն):

5) REFERENCES

1. «Եվա Գևորգյան-Բագի. Յայ-հունգարական գրական առնչությունները և «Արմենիա» ամսագիրը». – ՀՍՍՀ ԳԱ «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», 1979, № 8, էջ 105–108:
2. «Ժողովրդի հիշողության մեջ». – «Սովետական Յայաստան», 19. VIII. 1986:
3. «Եկար, զարմացրիր, գնացիր...». – «Ազգ», 22. III. 2006:
4. «Ս. Ա. Կարապետյան. Արցախ, Գարդմանք, Նախիջևան՝ Արևելյան Յայաստանի տարածքային ամբողջականության եռամիասնական բանաձև». – «Պատմաբանասիրական հանդես», 2008, № 3, էջ 281–283 (ռուսերեն):
5. «Յասմիկ Գուլակյան. Յայագիտության և հայապահպանության հարցեր: Յրապարակախոսություն, Երկու հատորով». – «Պատմաբանասիրական հանդես», 2010, № 3, էջ 274–276:
6. «Ժամանակի հրամայականով հրատարակված ժողովածու». – «Ազգ», 11. II. 2011:
7. «Անճնացորդ նվիրումի խոսուն վկայագրեր». – «Ազգ», 10. III. 2011:
8. «Նախիջևանի մշակույթի տարեգիրը». – «Գոլոս Արմենիի», 19. III. 2011 (ռուսերեն):
9. «Արգամ Այվազյանի կոթողային աշխատությունը». – «Գիտություն», մարտ, № 3, 2011:
10. «Արգամ Այվազյան. Նախիջևանի վիմագրական ժառանգությունը, հ. Դ, Երնջակ գավառ, հ. Ե, Նախավան, Շարուր գավառներ, հ. Զ, ճահուկ-Շահապոնք գավառներ. – «Պատմաբանասիրական հանդես», 2011, № 1, էջ 328–331:
11. «Ֆրեդերիկ Մակլերը հայագիտության երախտավոր». – «Գիտություն», հոկտեմբեր, № 10, 2011:
12. «Աելիտա Դոլուխանյան. Ֆրեդերիկ Մակլերը հայագետ. – «Պատմաբանասիրական հանդես», 2011, № 3, էջ 241–246:
13. «Եվրասիական միությունը մեր ապագան է (Արտաշես Գեղամյանի ժողովածուների շնորհանդեսին ընդառաջ)». – «Յայոց Աշխարհ», 23. II. 2012, «Նովյե Վրեմյա», 23. II. 2012 (ռուսերեն):
14. «Ռոբերտ Բաղդասարյան. Կարեն Միքայելյան: Ստեղծագործությունը և ներդրումը ռուս-հայ գրական-մշակութային փոխառնչությունների մեջ». – «Պատմաբանասիրական հանդես», 2012, № 1, էջ 248–251:
15. «Եվրոպացի հայագետներ». Ֆրեդերիկ Մակլերը հայագետ, VI հատոր, «Զանգակ-97» հրատ., Երևան, 2011, 222 էջ. – «Ազգ», 12. V. 2012:
16. «Յայ-ուկրաինական, հունգարական և մոլդովական հարաբերությունների պատմությունից (հողվածների և նյութերի ժողովածու)», Երևան, 2012, 224 էջ և լուս. – «Պատմաբանասիրական հանդես», 2012, № 3, էջ 213–216 (ռուսերեն):
17. «Մենագրություն «Մուսա լեռան քառասուն օրը» վեպի մասին». – «Գիտություն», նոյեմբեր № 11, 2014:
18. «Յայ գրականագիտության դասականը (նվիրվում է ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս Սերգեյ Սարինյանին), Յոդվածների ժողովածու», Երևան, 2014, 112 էջ. – ՀՀ ԳԱԱ «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», 2014, № 3, էջ 344–346:
19. «Ասատուր Փաշայան. Ֆրանց Վերֆելի «Մուսա լեռան քառասուն օրը». – «Պատմաբանասիրական հանդես», 2015, № 1, էջ 292–294: